

Macrolepidoptere din pădurea Popeni, Județul Sălaj

CRISTIAN SITAR & LÁSZLÓ RÁKOSY

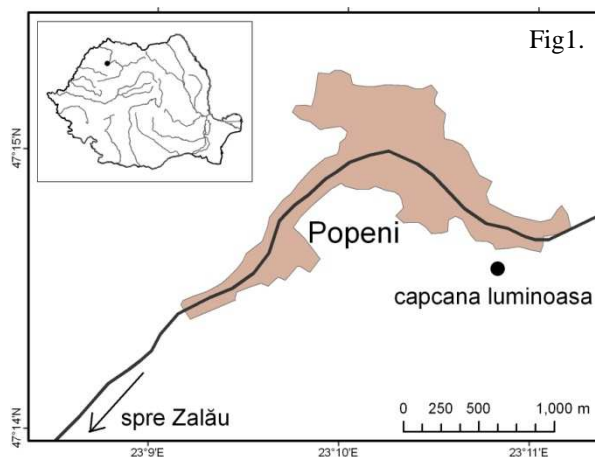
Abstract

The oak forest from Popeni is situated near the locality with the same name, in Salaj County and it is an unstudied area in terms of lepidopterologic matter. This paper presents the results of investigations on Macrolepidoptera in this area, made during the period of 8.07.2005- 31.07.2005, bringing contributions to the knowledge of the butterflies of Salaj County. Following the collections, 170 species were identified belonging to 17 families

Key words: Sălaj, oak forest, macrolepidoptera

Cadru natural

Pădurea Popeni este localizată în raza localității cu același nume, din Comuna Mirșid, Județul Sălaj, la aproximativ 8 Km spre V față de Jibou (**fig.1**). Din punct de vedere geologic zona face parte din Depresiunea Șimleul Silvaniei, fiind cuprinsă între Munții Plopiș în partea de SV, Munții Meseș în SE, iar la nord este marginită de șisturile cristaline

Țicău și Bacu. Relieful este predominant deluros, cu altitudini cuprinse între 200-500 m (CORMOȘ 1980). Solurile puțin fertile, sunt soluri negre clinohidromorfe, sau soluri brune argiloiluviatice spre Măgura Moigradului (GOIA 1982).

Clima specifică este temperată, cu temperaturi medii anuale cuprinse între 8-9°C și precipitații ce se încadrează între 700-800mm (GOIA 1982). Rețeaua hidrografică este reprezentată de Pârăul Valea

Sărată și afluenții acestuia.

Vegetația caracteristică este reprezentată de pajisti- utilizate ca pășuni și fânețe- și păduri de foioase, edificate de *Carpinus betulus* în amestec cu *Fagus sylvatica* și *Quercus petraea*. Alte specii de arbori întâlnite sunt cerul, frasinul și pinul (CORMOȘ 1980).

Materiale și metode

Materialul a fost colectat în perioada 8-31.07.2005 de către studenta Alina Baboș, la marginea pădurii Popeni. Speciile nocturne au fost capturate cu ajutorul unei capcane

luminoase cu bec cu vapori de mercur de 125 W. Pentru fluturii diurni s-a utilizat fileul entomologic.

Determinarea lepidopterelor a fost făcută după Tolman and Lewington (1997) la fluturii de zi, Macrolepidoptera of Hungary, (1981), Rakosy (1996), la fluturii de noapte. Speciile problematice au fost identificate prin examinarea preparatelor genitale.

Rezultate si discutii

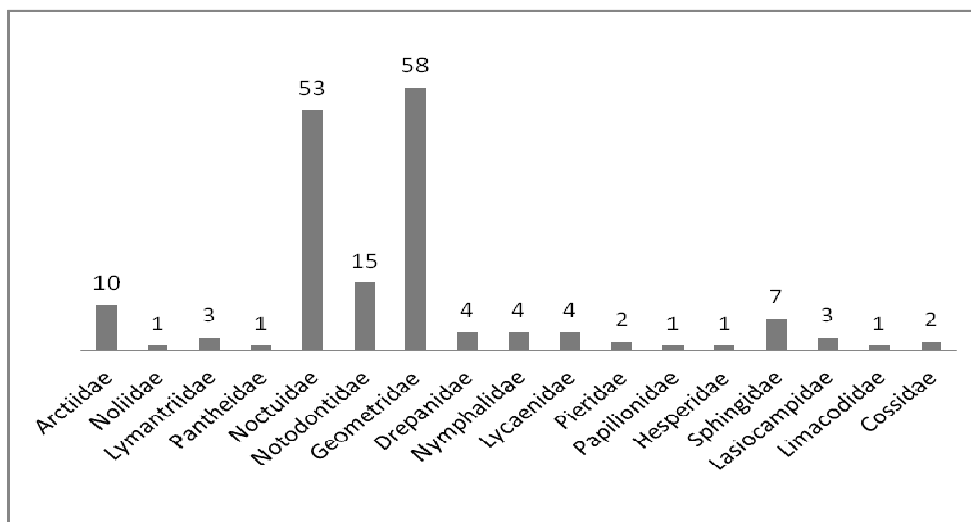
În urma colectarilor au fost capturate 1719 macrolepidoptere diurne și nocturne, iar în urma determinarilor au fost identificate 170 de specii de macrolepidoptere din 17 familii (tab.1.)

Din punct de vedere al numărului de indivizi cele mai bine reprezentate familii sunt Geometridae, Arctiidae și Noctuidae cu peste 20 % din totalul de 1719 specii (fig .2.) Geometridele sunt prezente în numărul cel mai mare ca indivizi 38%. Ca număr de specii cele mai bine reprezentate familii sunt Geometridae - 58, Noctuidae - 53, Notodontidae - 15 și Arctiidae - 10 (fig.3.)

În ceea ce privește elementul zoogeografic al fluturilor de la Popeni, se observă (fig.4.) predominanța elementului eurasiatic cu un procent de 88%.

Din punct de vedere ecologic, predomină caracterul mezofil cu un procent de 50%, urmat de cel mezohigrofil reprezentat de 29% dintre cele 170 de specii.

Dintre cele 170 de specii fluturi de la Popeni 26% se regasesc în Lista Roșie, conform Catalogului lepidopterelor României. Dintre aceștia 1 % sunt periclitați și 2% vulnerabili. Restul de 74% nu au încadrări în Lista Roșie.

Fig.2. Proportia familiilor de lepidoptere diurne și nocturne din pădurea Popeni, în ceea ce privește numărul de specii

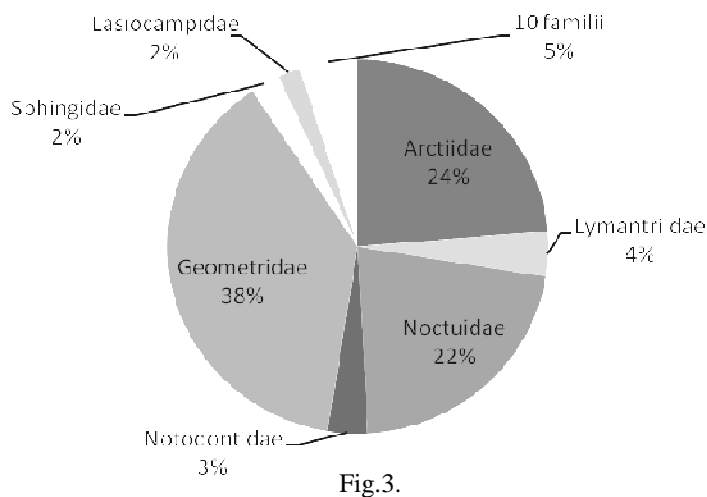

Fig.3.

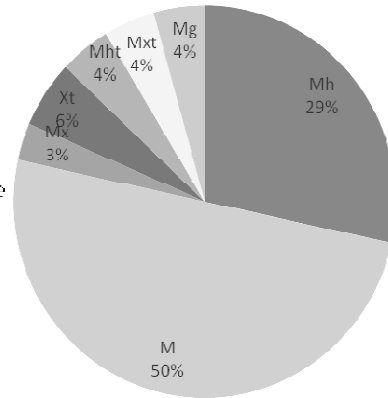

Fig.4.

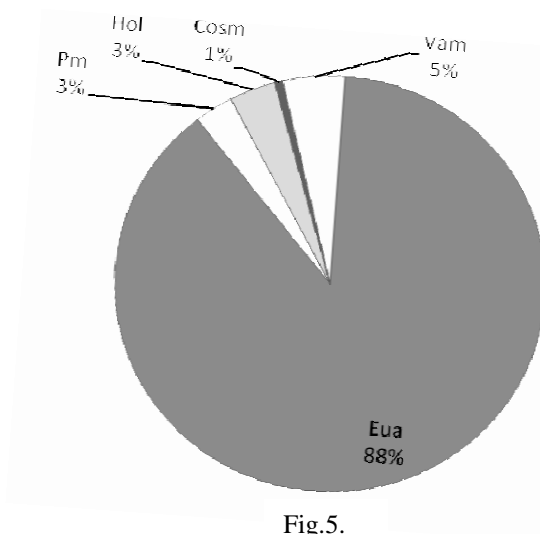

Fig.5.

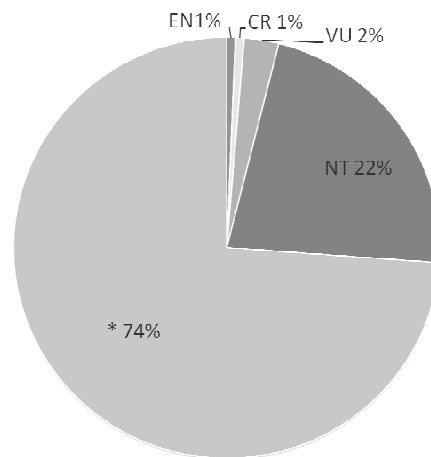

Fig.6.

Fig. 3. Proportia familiilor de lepidoptere diurne și nocturne din pădurea Popeni, în ceea ce privește numărul de indivizi (10 familii care au mai puțin de 40 de indivizi (sub 1%) au fost reprezentate cumulat).

Fig.4. Proportia lepidopterelor diurne și nocturne din pădurea de la Popeni, din punct de vedere a caracterului ecologic- M=mezofil, Mx=mezoxerofil, Mht=mezotermofil, Mh=mezohigrofil Mxt=mezoxeroterofil, Xt=euribiont, Mg=migrator.

Fig.5. Proportia lepidopterelor diurne și nocturne din pădurea de la Popeni, în ceea ce privește elementul zoogeografic Eua=eurasiatic, Vam=vestasiatic-mediterranean, E=European, Hol=holarctic, Cosm=cosmopolit

Fig.6. Încadrarea lepidopterelor în Lista Roșie: EN periclitat, CR critic amenințat, VU vulnerabil, NT potențial amenințat, *nu figurează în Lista Roșie

Tab.1. Lista sistematica a speciilor de fluturi colectati in perioada 8-31 iulie 2005 la Popeni.

TAXON	Baza trofica larvara	Element zoogeografic	Caracter ecologic	Nr. de indivizi capturati	L.R.
Cossidae					
<i>Cossus cossus</i>	6	Eua	Mh	3	
<i>Zeuzera pyrina</i>	6	Eua	Mh	9	
Limacodidae					
<i>Apoda limacodes</i>	3,4	Eua	M	2	
Lasiocampidae					
<i>Lasiocampa quercus</i>	1,3,4	Eua	M, Mh	1	
<i>Gastropacha quercifolia</i>	3,4	Eua	Mt	23	NT
<i>Odonestis pruni</i>	3,4	Eua	Mt	9	NT
Sphingidae					
<i>Smerinthus ocellata</i>	4	Eua	Mh	2	
<i>Laothoe populi</i>	4	Eua	Mh	8	
<i>Sphinx ligustri</i>	3	Eua	M	6	NT
<i>Macroglossum stellatarum</i>	1	Eua	Mx, Mg	1	
<i>Hyle euphorbie</i>	1	Eua	Mx, Mg	2	NT
<i>Deilephila elpenor</i>	1,3	Eua	M, Mh	2	NT
<i>Deilephila porcellus</i>	1,3	Eua	M	22	
Hesperiidae					
<i>Thymelicus sylvestris</i>	2	Vam	Mxt	1	NT
Papilionidae					
<i>Iphiclides podalirius</i>	3,4	Eua	Mxt	3	VU
Pieridae					
<i>Pieris rapae</i>	1	Hol	Mg	1	
<i>Colias hyale</i>	1	Eua	M, Mg	4	
Lycaenidae					
<i>Lycaena phlaeas</i>	1	Hol	Mxt	1	
<i>Cupido argiades</i>	1	Eua	M	1	
<i>Plebejus idas</i>	1,8	Hol	M	13	NT
<i>Polyommatus icarus</i>	1,8	Eua	M	1	
Nymphalidae					
<i>Vanessa atalanta</i>	1	Eua	Mg	3	
<i>Polygonia c-album</i>	1,3,4	Eua	M	1	NT
<i>Nymphalis polychloros</i>	3,4	Eua	M	1	EN
<i>Aphantopus hyperantus</i>	2	Eua	M	1	
Drepanidae					
<i>Thyatira batis</i>	1	Eua	Mh	15	

TAXON	Baza trofica larvara	Element zoogeografic	Caracter ecologic	Nr. de indivizi capturați	L.R.
<i>Habrosyne pyritoides</i>	1	Eua	M, Mh	8	
<i>Watsonalla binaria</i>	4	Vam	M	1	
<i>Sabra harpagula</i>	4	Eua	Mht	1	NT
Geometridae					
<i>Abrax grossulariata</i>	3	Eua	M	1	NT
<i>Lomaspilis marginata</i>	4	Eua	M	19	
<i>Ligdia adustata</i>	4	Eua	M	8	
<i>Stegania dilectaria</i>	4	Eua	Mx	1	NT
<i>Macaria alternata</i>	1	Eua	M	12	
<i>Chiasmia clathrata</i>	1	Eua	M	48	
<i>Tephrina arenacearia</i>	1	Vam	Mxt	11	NT
<i>Plagodis pulveraria</i>	3,4	Eua	M	12	
<i>Plagodis dolobraria</i>	4	Eua	M	10	NT
<i>Opisthograptis luteolata</i>	3,4	Eua	M	1	NT
<i>Epione repandaria</i>	4	Eua	Mh	1	NT
<i>Therapis flavicaria</i>	1	Pm	Mt	17	NT
<i>Ennomos quercinaria</i>	4	Pm	Mt	1	NT
<i>Selenia dentaria</i>	3,4	Eua	M	4	NT
<i>Selenia lunularia</i>	3,4	Eua	M	13	NT
<i>Selenia tetralunaria</i>	4	Eua	M	3	NT
<i>Angerona prunaria</i>	3,4	Eua	M	4	NT
<i>A. prunaria f. corylaria</i>	3,4	Eua	M	1	
<i>Biston betularia</i>	3,4	Eua	M	8	
<i>Peribatodes rhomboidaria</i>	4	Eua	M	17	
<i>Hypomecis punctinalis</i>	4	Eua	M	26	
<i>Ascotis selenaria</i>	1	Eua	M	69	
<i>Ectropis crepuscularia</i>	4,5	Eua	M	3	
<i>Ematurga atomaria</i>	1,3	Eua	M	134	
<i>Cabera exanthemata</i>	4	Eua	Mh	5	NT
<i>Lomographa temerata</i>	3,4	Eua	M	44	NT
<i>Geometra papilionaria</i>	4	Eua	M, Mh	1	NT
<i>Thetidia smaragdaria</i>	1	Eua	Mx	1	
<i>Hemithea aestivaria</i>	3,4	Eua	M, Mht	1	
<i>Chlorissa viridata</i>	1,3,4	Eua	Xt	76	
<i>Thalera fimbrialis</i>	1	Eua	Mt, Xt	5	
<i>Hemistola chrysoprasaria</i>	1	Eua	Mt	2	
<i>Cyclophora annularia</i>	4	Eua	Mt	1	NT
<i>Cyclophora punctaria</i>	4	Vam	Mt	1	NT

TAXON	Baza trofica larvara	Element zoogeografic	Caracter ecologic	Nr. de indivizi capturați	L.R.
<i>Timandra comae</i>	1	Eua	Mt	22	
<i>Scopula immorata</i>	1	Eua	Mt, Mht	8	
<i>Scopula nigropunctata</i>	1	Eua	Mxt, X	2	NT
<i>Scopula rubiginata</i>	1	Eua	Mxt	1	
<i>Scopula incanata</i>	1,3	Eua	Xt	1	
<i>Idaea muricata</i>	1,3	Eua	M	1	NT
<i>Idaea biselata</i>		Eua	M	4	
<i>Idaea dimidiata</i>	1,3,4	Hol	Mh, Mx	2	
<i>Idaea aversata</i>	1,3	Eua	M	10	
<i>Rhodostrophia vibicaria</i>	1	Eua	Xt	1	
<i>Scotopteryx chenopodiata</i>	1	Eua	M	5	
<i>Xanthorhoe biriviata</i>	1	Eua	Mh	2	NT
<i>Xanthorhoe ferrugata</i>	1	Eua	M, Mh	10	
<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	1	Eua	M	1	
<i>Catarhoe cuculata</i>	1	Eua	Mh	1	
<i>Epirrhoe alternata</i>	1	Eua	Mh	11	
<i>Epirrhoe galiata</i>	1	Eua	Mxt	2	
<i>Campptogramma bilineata</i>	1	Eua	M, Mh	1	
<i>Pelurga comitata</i>	1	Eua	M	2	NT
<i>Eulithis pyraliata</i>	1	Eua	Mh	3	
<i>Ecliptopera capitata</i>	3	Eua	M	1	NT
<i>Horisme corticata</i>	1	Vam	Mt	2	NT
<i>Melanthia procellata</i>	3	Eua	M	1	
<i>Perizoma flavofasciata</i>	1	Eua	Eu	1	NT
Notodontidae					
<i>Clostera curtula</i>	4	Eua	Mh	3	
<i>Clostera pigra</i>	4	Eua	Mh	6	
<i>Clostera anachoreta</i>	4	Eua	Mh	1	
<i>Clostera anastomosis</i>	4	Eua	Mh	2	
<i>Furcula furcula</i>	4	Hol	Mh	3	
<i>Furcula bifida</i>	4	Eua	Mh	3	
<i>Notodonta ziczac</i>	4	Eua	M, Mh	20	
<i>Drymonia dodonaea</i>	4	Eua	M	1	
<i>Drymonia ruficornis</i>	4	Eua	M	1	
<i>Pheosia tremula</i>	4	Eua	M, Mh	1	
<i>Pterostoma palpina</i>	4	Eua	M	5	
<i>Phalera bucephala</i>	4	Eua	M	3	
<i>Phalera bucephaloides</i>	4	Eua	M	5	NT

TAXON	Baza trofica larvara	Element zoogeografic	Caracter ecologic	Nr. de indivizi capturați	L.R.
<i>Stauropus fagi</i>	4	Eua	M	1	
<i>Spatalia argentina</i>	4	Vam	Mt	3	
Noctuidae					
<i>Acronicta strigosa</i>	3,4	Eua	Mht	3	
<i>Acronicta auricoma</i>	3,4	Eua	Mh	4	
<i>Acronicta rumicis</i>	1,3,4	Eua	Mh	5	
<i>Craniophora ligustri</i>	3,4	Eua	M	16	
<i>Cryphia algae</i>	4	Vam	M	1	
<i>Paracolax tristalis</i>	1,3,4	Eua	Mth	13	
<i>Herminia grisealis</i>	4	Eua	M	3	
<i>Zanclognatha tarsipennalis</i>	4	Eua	M	4	
<i>Catocala hymenea</i>	3,4	Eua	Xt	1	NT
<i>Catocala fulminea</i>	3,4	Eua	M	5	NT
<i>Tyta luctuosa</i>	1	Eua	Xt	1	
<i>Laspeyrya flexula</i>	9	Eua	M	6	
<i>Scoliopteryx libatrix</i>	4	Hol	Mh	1	
<i>Hypena proboscidalis</i>	1	Eua	M, Mh	3	
<i>Rivula sericealis</i>	2	Eua	Mh	1	
<i>Colobochyla salicalis</i>	4	Eua	Mh	3	
<i>Lamprotes c aureum</i>	1	Eua	Mh	1	VU
<i>Diachrysia chrysitis</i>	1	Eua	M	1	
<i>Diachrysia tutti</i>	1	Eua	Mth	7	
<i>Macdunnoughia confusa</i>	1	Eua	Mt, Mg	6	
<i>Autographa gamma</i>	1	Eua	U, Mg	3	
<i>Abrostola triplasia</i>	1	Eua	M, Mt	7	
<i>Emmelia trabealis</i>	1	Eua	Mxt	3	
<i>Pseudeustrotia candidula</i>	1	Eua	Mht	1	
<i>Calymma communimaculata</i>	9	Eua	M	1	NT
<i>Cucullia fraudatrix</i>	1	Eua	Mh	5	NT
<i>Pyrrhia umbra</i>	1,3,4	Hol	Mth	7	
<i>Hoplodrina octogenaria</i>	1	Eua	M	39	
<i>Polyphenis viridis</i>	3	Vam	Xt	4	CR
<i>Trachea atriplicis</i>	1	Eua	M	3	
<i>Euplexia lucipara</i>	1	Eua	M, Mh	3	
<i>Actinotia polyodon</i>	1	Eua	M	8	
<i>Eucarta amethystina</i>	1	Eua	M	33	VU
<i>Eucarta virgo</i>	1,4	Eua	Mh	1	VU
<i>Ipimorpha retusa</i>	4	Eua	Mh	6	

TAXON	Baza trofica larvara	Element zoogeografic	Caracter ecologic	Nr. de indivizi capturați	LR
<i>Cosmia pyralina</i>	3,4	Eua	Mh	3	
<i>Apamea monoglypha</i>	7	Eua	U	1	
<i>Amphipoea oculaea</i>	1,2	Eua	M	1	
<i>Hydraecia micacea</i>	1	Eua	Mh	4	NT
<i>Calamia tridens tridens</i>	2	Eua	Mxt	1	
<i>Lacanobia contigua</i>	1,3	Eua	M, Mt	1	
<i>Lacanobia suasa</i>	1	Eua	Mh	9	
<i>Lacanobia oleracea</i>	1	Eua	Mht	5	
<i>Mythimna pallens</i>	1,2	Eua	M, Mh	1	
<i>Mythimna albipuncta</i>	1,2	Pm	Mt, Mg	1	
<i>Mythimna ferrago</i>	2	Eua	M, Mh	4	
<i>Polymixis polymita</i>	1	Eua	M	1	NT
<i>Axylia putris</i>	1,2,7	Eua	M, Mh	81	
<i>Ochropleura plecta</i>	1	Hol	M	35	
<i>Xestia c-nigrum</i>	1	Eua	U, Mg	5	
<i>Xestia triangulum</i>	1	Eua	M	1	
<i>Agrotis ipsilon</i>	1,2,7	Cosm	Mg, U	1	
<i>Agrotis ipsilon</i>	1,2,7	Eua	U	7	
Pantheidae					
<i>Colocasia coryli</i>	3,4	Eua	M	5	
Lymantriidae					
<i>Lymantria monacha</i>	4,5	Eua	M	1	
<i>Lymantria dispar</i>	4	Hol	M	27	
<i>Dicallomera fascelina</i>	3	Eua	M	41	NT
Noliidae					
<i>Bena bicolorana</i>	4	Pm	Mt, Xt	7	
Arctiidae					
<i>Milthocrista miniata</i>	9	Eua	M	29	
<i>Eilema lurideola</i>	9	Eua	Mt	32	
<i>Eilema sororcula</i>	9	Eua	Mh	6	
<i>Dysauxes ancilla</i>	1,9	Pm	Xt	2	
<i>Phragmatobia fuliginosa</i>	1	Eua	M	187	
<i>Spilosoma lutea</i>	1	Eua	M	9	
<i>Spilosoma lubricipeda</i>	1	Eua	M	122	
<i>Diacrisia sannio</i>	1	Eua	M	1	
<i>Arctia caja</i>	1,3,4	Eua	Mh	18	
<i>Euplagia quadripunctaria</i>	1,4	Eua	M	1	

Abrevieri:

Baza trofica larvara- 1=plante ierboase, mai puțin poacee, 2=poacee și alte monocotiledonate, 3=arbusti și ericacee, 4=defoliatori foioase, 5=defoliatori conifere, 6=xilofage, 7=organe vegetale subterane, 8=mirmecofile, 9=muschi, licheni și alte categorii;

Element zoogeographic- Eua=eurasiatic, Vam=vestasiatic-mediteranean, E=European, Hol=holarctic, Cosm=cosmopolit;

Caracterul ecologic- M=mezofil, Mx=mezoxerofil, Mt=mezotermofil, Mh=mezohigrofil
Mxt=mezoxeroterofil, Xt=euribiont, Mg=migrator.

Lista Roșie: EN periclitat, CR critic amenințat, VU vulnerabil, NT potențial amenințat

Concluzii

În urma colectărilor din perioada 8-31.07.2005 au fost înregistrate 170 de specii aparținând la 17 familii. Au fost colectate 1719 de macrolepidoptere nocturne și diurne.

Numărul cel mai mare de specii dar și de indivizi aparține familiei Geometridae urmată de Noctuidae, Notodontidae și Arctiidae.

Din punct de vedere al elementului zoogeografic, predominant este elementul eurasiatic -88%.

Celele mai multe dintre speciile înregistrate sunt mezofile 50%, urmate de cele mezohigrofile -29%.

În ceea ce privește gradul de periclitare 26% dintre specii figurează în Lista Roșie, 1% fiind specii periclitare iar 2% sunt specii vulnerabile.

Bibliografie

- CORMOȘ V.1980. Județul Sălaj, Monografie. Ed. Sport Turism, București.
GOIA I. A.1982. Zona Etnografică Meseș. Ed. Spot Turism, București.
RAKOSY L. 1996. Die Noctuiden Rumäniens (Lepidoptera Noctuidae). Stapfia, **46**:1-648.
RAKOSY L. 1997. Entomofauna Parcurilor Naționale RETEZAT ȘI VALEA CERNEI. Societatea Lepidopterologică Română. Cluj-Napoca. pp 87-152.
RÁKOSY L., GOIA M. & KOVÁCS Z. 2003. Catalogul lepidopterelor României. Societatea lepidopterologică Română. Cluj-Napoca.
TOLMAN T. ȘI R. LEWINGTON 1997. Die Tagfalter Europas und Nordwestafrikas. Franckh-Kosmos Verlag, Stuttgart.
VARGA Z. ET ALL. 2010. Macrolepidoptera of Hungary. Heterocera Press. Budapest

László Rákosy

Catedra de Taxonomie și Ecologie
Facultatea de Biologie și Geologie
Universitatea Babeș-Bolyai
laszlorakosy@hasdeu.ubbcluj.ro

Cristian Sitar

Catedra de Taxonomie și Ecologie
Facultatea de Biologie și Geologie
Universitatea Babeș-Bolyai
cristiansitar@yahoo.com

Recenzii - Book reviews

Yuri Nekrutenko, Vadym Tshikolovets, 2005. Denny meteleky Ukrainy - (Fluturii de zi din Ucraina) , Rayevsky Scientific Publishers, Kiyv (Kiev), ISBN 966-7016-17-X , 56 planșe color, 231 pagini.

Zoya Kljuchko , 2006 . Sovky Ukrainy - (Noctuidele din Ucraina) , Rayevsky Scientific Publishers,Kiyv (Kiev), ISBN 966-7016-39-0, 24 planșe color,248 pag.

Cărțile fac parte din ” Wildlife Ukraine Field Guide Series”-o serie de volume menite să trateze fauna acestei țări vecine cu România .Ținând cont că România și mai ales Dobrogea se află la intersecția căilor de migrare a lepidopterelor dinspre Balcani și dinspre stepele din Ucraina, conținutul cărților este foarte importantă în studiile faunistice referitoare la țara noastră. Ele ne oferă multe informații privind răspândirea spre est a unor specii

care sunt mai rare și localizate la noi.Totodată ne putem orienta mai bine și în privința unor specii care ar fi posibile în estul si sud-estul României.

Traducerea și înțelegerea textului este destul de anevoioasă, fiind in limba ucraineană (nici măcar în rusă). Acest inconvenient este însă în mare parte compensat de calitatea extraordinară a planșelor color și de hărțile de răspândire. În cadrul speciilor mai rare sau localizate apar puncte de colectare, iar la cele mai răspândite este trasat un areal. Acest areal ridică însă unele semne de întrebare pentru noi, pe baza lui fiind plasate unele specii mai îndepărtate de fauna noastră, până în granița nordică și estică a României, de exemplu: *Zegris eupheme* (Esper, [1804]), *Colias phicomone* (Esper, [1780]), *Pontia chloridice* (Hübner[1813]), *Melanargia russiae* (Esper, [1783]) etc., numai dintre fluturii de zi!

Prețul fiecărui volum este în jur de 45 Euro. Fiind excelente și ca determinatoare ,pe baza imaginilor color calitativ superioare, recomand aceste cărți tuturor entomologilor care fac studii faunistice mai ales în Moldova și Dobrogea,dar și în nordul țării(Maramureș,Bucovina).

Levente Szekely